

על מופעי המחול של זאבה כהן וצבי גוטהיינר בכנסייה ובבית-כנסת בניו-יורק

מחול במקום פולחן

ג'ודי ברין-אינגבר

באפריל השנה הופיעו בניו-יורק שני רקדנים ישראלים החיים בארה"ב - זאבה כהן וצבי גוטהיינר. כל אחד מהם הופיע במופע של יצירות משלו, ושני המופעים היו מיוחדים ומרגשים.

המופע של זאבה כהן התקיים בכנסיית סנט מארק - כנסייה לשעבר, שבימי סוף השבוע מתקיימים בה מופעי מחול זה כ-35 שנה, במסגרת הנושאת את השם "Dancespace". המופע מתקיים על רצפת הכנסייה, שפינו

ממנה את הספסלים, והצופים יושבים לי

הקירות משלושת עברי המשטח

המשמש במה. כך נוצרת תחושה

של קירבה ואינטימיות, שהיתה

מקובלת במופעי מחול פוסט-

מודרני בשנות ה-70, והיום היא יוצאת דופן.

מרחב הכנסייה תואם היטב את יצירותיה של

זאבה כהן, שרובן מחולות סולו לנשים. רק

בסיום המופע מופיעות יחד עשר הרקדניות

במחול משותף, שיצרה להן כהן. שם המופע:

"Women and Veils II" והוא עוסק במה

שמוסתר ובמה שנגלה. הנשים במופע מפתחו

שפה תנועתית המדברת במחוות כמו-

מיסטיות. הן נוגעות בעדינות בכפות ידיהן או

טופחות על חזן, לעיתים כמו מתוך הלצה

ולפעמים באימה ובפחד. כל אחת מהרקדניות

בעלת אישיות שונה, וכך הן מבליטות היבטים

שונים של נשיות: מנשיות עתיקה ועד נשיות

בת-זמננו, מאמהות ועד בתוליות טהורה.

קריין היילמן [Haeilman] רקדה יותר מעשור

בלהקתו של פול טיילור, ויש לה ביטחון

ומחולה מדויק, אם כי שעה שזאבה כהן יצרו

עבורה את מחול "אריאדנה", לא זכתה עדיין

לפרסום רב.

אלטה הייז [Hayes], המגלמת את תפקיד הג

התנ"כית ב"משא ומתן", היא בעלת נוכחות

חזקה והקרובה ביותר ליכולתה המעולה של

זאבה כהן כאמנית מבצעת. שתי הרקדניות

ממש מהממות כשרה והגר. אלטה כהגר היא

בתחילה כנועה ורק לאחר מכן נעשית חזקה

ובעלת דעה משלה ביחסיה עם שרה.

המופע של צבי גוטהיינר "חדר הענבר" הוצג

לראשונה בערב פסח. המחול המופשט,

המורכב מחלקים רבים, בוצע בחלל שהיה

פעם בית-כנסת מפואר של יהודים יוצאי

גרמניה בשכונת Lower east side בניו-יורק,

בניין שאדריכלו השתמש במוטיבים קישוטיים

השואלים מהקתדרלה של קלן. כיום זהו

דואט מאת צבי גוטהיינר
Duets by Zvi Gotheiner

החדר ששדדו הנאצים מארמון הצארים בסנט פטרסבורג בימי מלחמת העולם השנייה. אבל המחול עצמו כה מופשט, עד שקשה ממש לקשרו לנושא זה. רק מקצת המוסיקה הגרמנית משנות ה-30 וצלילי התזמורות הצבאיות, וכן מרכיבים של כיעור ואכזריות בכמה מהדמויות או הקרנות של שקופיות עם כיתובים על הקירות, יצרו את הקשר בין המחול לבין הכיבוש הנאצי האכזרי. שני הכוריאוגרפים, שבחרו במקומות של פולחן לשעבר לביצוע יצירות המחול שלהם, העניקו לצופים חוויות שהעלו אותם לספירות חדשות, שונות מן הרגיל, החילוני, היומיומי.

מקום מיוחד במינו למופעים הנושא את השם Angel Orensanz Foundation Center. החלל המיוחד הזה שימש היטב את גוטהיינר. הוא הוליד תחילה את הצופים מפניה לפניה במרתף הבניין, שעה שהאורות האירו פרטים מפתיעים ותוך קירבה אינטימית לרקדנים, ואחר כך בחלל בית הכנסת עצמו, במרחק מקובל יותר בין צופים למבצעים. 16 הרקדנים המהממים הופיעו ונעלמו חליפות לעיני הצופים, לעיתים בדואטים, לעיתים במחולות יחיד או בקבוצות קטנות. כל המבצעים היו לבושים בגדים דקיקים והדוקים עשויים משי בצבעי ירוק-זית,

"משא ומתן" מאת זאבה כהן, רקדניות: אלטה הייז וכהן, צילום: תום ברזיל
 "Negotiations" by Ze'eva Cohen, dancers: Aleta Hayes and Cohen, photograph: Tom Brazil

שעוצבו בידי נאקאו נאגאטה [Nagata]. המופע זכה לכיסוי עיתונאי נרחב ב"ניו-יורק טיימס" וב"ניו-יורק מגזין". שם המחול מקשר אותו לחדר הענבר האגדי,